

PROCVIČOVÁNÍ PAMĚTI

1. Poznáte, ze které knihy je tento úryvek a kdo ji napsal? Text pochází z 19. století a jeho hlavní postavou je praotec Čech. Vzpomenete si ještě na další české báje a pověsti a jejich hrdiny?

„To je ta země zaslíbená, zvíře a ptáků plná, medem oplývající. Na všem budete mít hojnost, a bude nám dobrou obranou proti nepřátelům. Hle, země po vaší vůli! Jen jména nemá; rozvažte, jakým jménem by měla být jmenována.“

2. Doplňte k osobnostem české historie jejich charakteristiku:
  - a) svatý Václav
  - b) Karel IV.
  - c) Jan Hus
  - d) svatá Anežka Česká
  - e) Jan Jessenius
  - f) Jan Amos Komenský
  - g) Rudolf II.
  1. spisovatel, pedagog, filozof
  2. kněz, reformátor a kazatel
  3. princezna, řeholnice, světi
  4. lékař, filozof, politik
  5. český král a římský císař
  6. římský císař, český král, mecenáš umění a věd
  7. český kníže a světec

3. Co přinesli Češi světu? Spojte vynálezce s jeho objevem.
a) Prokop Diviš	1. krevní skupiny
b) Josef Ressel	2. kontaktní čočky
c) Jan Janský	3. hromosvod
d) František Křižík	4. polarograf
e) Jaroslav Heyrovský	5. ruchadlo
f) Otto Wichterle	6. oblouková lampa
g) bratřenci Veverkové	7. lodní šroub
4. Kdo byl podle vás největší osobností naší historie? Koho byste označili za největší osobnost současnosti?
5. Současné české bankovky vytvořil malíř, grafik a ilustrátor Oldřich Kulháněk. Které osobnosti jsou na nich vyobrazeny? Přiřaďte k sobě osobnost a hodnotu bankovky:
a) Božena Němcová	1. 100 Kč
b) Jan Amos Komenský	2. 200 Kč
c) Tomáš Garrigue Masaryk	3. 500 Kč
d) Karel IV.	4. 1000 Kč
e) Ema Destiniová	5. 2000 Kč
f) František Palacký	6. 5000 Kč
6. Které hodnoty mincí a bankovek, jsou v dnešní době v oběhu? Sečtěte hodnotu všech mincí a bankovek dohromady ($1 + 2 + 5 + 10 + 20 + 50 + \dots = \dots$)
7. Doplňte známá přísloví. Která z nich podle vás platí i v dnešní době?
a) Zlaté české ...	c) Co Čech, to ...
b) Co je české, to je ...	d) Všude dobře, doma ...
8. Podle charakteristických znaků zkuste odhalit, o která města se jedná.
a) Baťa, východ Moravy, Gottwaldov
b) brána Šumavy, výroba zápalek, Otava
c) arcibiskupství, výstava květin, syrečky
d) lázeňské město, polabská nížina, minerálka
e) perník, dostihový závod, soutok Labe a Chrudimky
f) nakládané okurky, vinařství, jižní Morava

zámky a hrady. Měli jste v obci nějakou takovou památku? Dokážete ji popsat? Pečovali o ni místní lidé? Jak?

- Jak vzpomínáte na dobu, kdy se musely vyvěšovat vlajky na domech a oknech u příležitosti různých výročí?
- Vyprávěli vám rodiče skutečné příběhy o lidech z rodné obce, kteří pomohli svým činem druhým lidem? Vzpomenete si, zda vám vaši blízcí vyprávěli o předcích, o jejich dobrých skutcích či přímo hrdinských činech? Kdy pro rodinu a pro své blízké překonali překážky?

OPAKOVÁNÍ

Které slavné české osobnosti jsou vyobrazeny na našich současných bankovkách?

DISKUSE

O Němcích se říká, že jsou pořádní, o Italech, že jsou vášniví a hluční, o Angličanech, že jsou upjatí a studení. Jak byste popsali nás Čechy? Co je pro nás typické, jaké vlastnosti jsou nám přisuzovány?

TIPY NA DALŠÍ PRÁCI

Pokud máte možnost, zahrajte si společně s přáteli hru „Hádej, kdo jsem“. Jeden hráč si myslí osobnost z naší historie nebo současnosti. Ostatní hráči hádají, o koho se jedná. Postupně pokládají otázky, na které lze odpovědět ano, nebo ne. Ten, kdo uhodne hledanou osobu, vyhrál. Hra pokračuje a vítěz si myslí další osobnost, ostatní hráči se snaží odhalit, o koho se jedná.

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI

Zajímavosti z České republiky: 1b, 2b, 3a, 4b, 5a, 6c, 7b

1. Staré pověsti české, pověst O Čechovi, Alois Jirásek; další pověsti např.: O Krokovi a jeho dcerách (jména dcer: Libuše, Kazi, Teta), O Bivoji, O Libuši, O Přemyslovi, Libušina proroctví, Dívčí válka, O Křesomyslu a Horymírovi.
2. a7, b5, c2, d3, e4, f1, g6
3. a3, b7, c1, d6, e4, f2, g5
5. a3, b2, c6, d1, e5, f4
6. $1 + 2 + 5 + 10 + 20 + 50 + 100 + 200 + 500 + 1000 + 2000 + 5000$, součet mincí a bankovek je 8 888 Kč

7. **a)** ručičky **b)** hezké **c)** muzikant **d)** nejlépe
8. **a)** Zlín **b)** Sušice **c)** Olomouc **d)** Poděbrady **e)** Pardubice **f)** Znojmo
9. a2, b6, c5, d3, e1, f4
10. Praha (1 272 690 obyv.), Brno (384 277 obyv.), Ostrava (302 456 obyv.), Plzeň (169 688 obyv.), Liberec (102 247 obyv.)
11. Hledáme kličky, jak se vyhnout nebezpečí, jsme trochu méně stateční, občas nám chybí sebevědomí.
12. Např. Svatopluk Čech (spisovatel), František Ringo Čech (hudebník), Vladimír Čech (herec), Petr Čech (fotbalista), Heda Čechová (televizní hlasatelka).
13. **a)** ČEDOK **b)** ČNB **c)** ČKD **d)** ČST **e)** ČTK **f)** KČT
14. Písnička, hezká, hezká, kytička, písnička; Karel Hašler, text písně uvádíme v zadní části knihy.
15. Text české hymny uvádíme v zadní části knihy, hudba František Škroup, text Josef Kajetán Tyl. Např. o půlnoci ze Silvestra na Nový rok, před projevem prezidenta na státní svátek, u příležitosti státních návštěv, při udílení státních vyznamenání, při státních pohřbech, ale i při vítězství českých sportovců.
16. **a)** Marie (panovnice, herečka, režisérka) **b)** Jiří (herec, skokan na lyžích, textař a herec atd.) **c)** Jana (herečky) **d)** Karel (zpěvák, spisovatel, básník) **e)** Eva (gymnastka, zpěvačky) **f)** Josef (malíř, fotbalista, herec) **g)** Hana (tenistka, zpěvačky) **h)** Jan (spisovatel, herec, studentský hrdina)
17. Magdalena Dobromila Rettigová a Marie Janků-Sandtnerová, autorky kuchařek.
18. **a)** bramboráky **b)** buchty **c)** utopenci **d)** žemlovka **e)** tlačěnka
19. Vdolky, bublanina, povidla, šklubánky, houskový knedlík, bramborový knedlík, dršťková polévka, olomoucké tvarůžky atd.
20. lípa, protizánětlivé účinky.